

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. In morte constantes sunt, & de salute sua certi sibi esse videntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Etiam hanc Principibus & Magnatibus valde esse odiosam, non solum quia magistratus tollat, sed etiam bonorum communionem inter omnes esse velit sanciatque. Cetero quis nec templa habere, nec armis se defendere, nec deesse inter eos qui sanctiorem si sola externa facies expendatur ceteris plerisque Sectarijs vitam ducant. Tandem subiungit: Terreri nos corvi alicuius crocitate aut si visiro volatu, atq; inde malū capere auguriū res nostras ex cauta futurorū præsensione adeo fragili ordinare. At tamen in tot tantisque, quæ contingere videmus, morum dogmātiq; torneamentis, ita nos gerere, ac si sensibus esse mus omnino capti. Ita Erasmus stuporem nostrum in religionis malis præcauendis, & in alijs miram cautelam attentionemque taxat, videns rudem populum Novorum horum Apostolorum ac pœnitentiæ præconum doctrinam, tanquam manna cœlitus delapsum, cupidissimis animis excipere sine examine, sine metu seductionis. quo loco duo Lectori suggero, quæ animo occurrunt, unum est, quod Erasmus in eo quod rectè arguit, impegit, cū nec ipse eruditus adeo, Lutheri inertia, pessimis exitus habitura præsentit, sed fovit: alterum quod illud ipsum dogma Anabaptistarum, de armis ne quidem ad sui defensionem sumendis, merum sit ipsorum figmentum, cum ex Historijs certissimis Monasterij, Amsterodami alijsque in locis patratorem (a) longè aliud sentire de Anabaptistis omninò compellamur, nisi forte ex infelici armorum subinde tractatorum eventu, ad tempus aliquod, eorum nausea laborant.

III. Habeo penes me non ita multarum paginarum Colloquium, Anno MDXXX inter Catholicum, Lutheranum, & Anabaptistam habitum, in quo Anabaptista utriusque gravissime & impune exprobrat enormia crimina quibus ipsorum Ecclesia sint polluta, plane ea libertate ac si uterque attonitus hæsisset. Scripsit etiam Germanus quidam contra Anabaptistas libellum, in quo errores eorum & superstitiosam simplicitatē notat, atque inter alia narrat, Ex eorum numero aliquē in prato concionantem, quum forte mulierem conspexisset, cincinnois calami stratis, auro & gemmis fulgentem, ad eam conversa oratione, sic loquitur: *Nostra sorores non ita ornatae sunt. An tu nihil aliud habes quo hominibus placeas, quam superbas has ineptias & mundum immundum? Deme has gemmas, monile ac reliquum ornatum, vende ea, & precium da pauperibus. Molles has & sericas vestes in cilicium muta. Audi quid S. Apostolus Petrus de ornatu mulierum dicas. Simulq; aperto Novo Testamento libro, lo-*

cum illum prælegit ex capite 111 epistola. *Quarum nõ sit extrinsecus capillatura, aut circumdatio auri, aut indumenti vestimentorum cultus sed qui absconditus est cordis homo in incorruptibilitate quieti & modesti spiritus, &c.* Hoc eò recensere volui, ut intelligatur, quantum opere præcā illi simplicitatē cui s imago in nostris passim libris occurrit, in omni cultu affectent, & libertate aliter viventes castigent. Itaq; vestitus eorum omnis ex panno est; & non aliter, quā Eustachiani olim, omnes eos qui sericis vestimentis utuntur, diaboli filios appellant.

IV De eorundem contra omnem vim & tormentam admirabili constantia, vel rabie potius, quid dicam? qua errores suos in medijs flammis & cruciatibus ad extremum usque spiritū & ultimam sanguinis guttam defendunt; ut suo loco ostendam. Habet nimirum & semper habuit diabolus suos quoq; martyres, ad suam scilicet gloriam propagandam. Hofius (b) dicit, ex omnibus sectis nullam præ istā, ferro & igne vexatam fuisse, atq; intra ducentos annos nullam maiori constantia vel pertinacia potius, tormenta omnia ipsamq; mortē sustinuisse; adeo ut in hoc Lutheranos & Zuinglianos multis parafāgis antecedant. Erasmus commiseratione dignos esse ait, ut qui magnā partē errore potius quā malitia peccent: quāvis interim de salute sua certissimos se esse gloriantur. Hæc lectioñe eos docuit primū quidē Lutherus, cofirmare vero Menno (c) vnus ex primarijs ipsorū doctoribus, sic scribens: *Falli non possum. Credidi, qd pater cœlestis, Verbo tuo, & per Spiritum S. illud tamquam Verbum veritatis suscepit. Certus sum, me hac mea doctrina, quæ Dei Verbum est, in extremi iudicij die non Mundum solum, sed angelos etiam iudicaturum. Atque his iisdem ferè verbis Lutherus initio doctrinæ usus fuit, quæ Anabaptistæ exposuerunt.*

V. Sed, Deum immortalem, quam sæpe illi ab hoc spiritu decepi, numquam tamen suo ipsorum malo sapientiores facti sunt? (d) Munceris suis auxiliatrices Angelorum legiones, ac victoriam sine armis pollicitus, se ac quorquor ipsam se quirit fuerant perdidit. Leidensi imperium totius orbis terrarum promissum fuerat; idemq; carnicis exuvias suas reliquit. Melchior Hofmannus, qui ab Helia missum se videri volebat, ac revelatū sibi dicebat, fore ut magna cū gloria centū quadraginta-

a Arnold. Messhorvius in Histor. Anabaptisticae libris.
b Lib. de hæres. nostri sæc. fol. 436 lib. de Vera fide. Hof.
lib. 1. de hæres. fol. 432. d. Alber. contra Carolstad. Sleis.
dan. lib. 5. Spangenberg. Chron. Saxon. Pomarius &c.